

Pressmeddelande ALIS-priset

Filmaren och producenten Ove Renqvist tilldelas 2022 års ALIS-pris för att framgångsrikt ha stridit mot Stockholms kommun för en skälig ersättning för nyttjandet av dokumentärfilmerna "En blick på Hötorgscity" och "Gamla Tennstopet".

Ove Renqvist fick först delvis rätt i Patent- och marknadsdomstolen, men tyckte att den ersättning han tilldömdes var oskäligt låg. Han överklagade, och lyckades i Patent- och marknadsöverdomstolen få ersättningen mer än åttafaldigad.

- Ove Renqvist har kämpat för värdet på sin egen upphovsrätt, men hans framgång har också betydelse för andra. Ersättningsnivåerna för upphovsrätt är under ständigt ifrågasättande på alla kulturområden, så varje rättsligt fastställande av skäliga nivåer är ytterst viktigt, säger Eduard Pröckl, ALIS ordförande.

Dokumentären "En blick på Hötorgscity" skapades 1962 av Ove Renqvist och Lars Wennberg. Dokumentären "Gamla Tennstopet" producerades av Ove Renqvist 1965 sponsrad av Stockholms stadsmuseum. Kopior av filmerna har sålts till respektive levererats till Stockholms stadsmuseum. Utan tillstånd från upphovspersonerna digitaliserades båda filmerna omkring 2009 och lades ut på webbplatsen Stockholmskällan. Ove Renqvist upptäckte intrånget 2016. Han kontaktade Stockholms stadsmuseum, som tog ner filmerna men inte godtog upphovspersonernas krav på ersättning.

- Ingen ersättning skulle alls utgå enligt Stadsmuseum vid kontakter med mejl. Då återstod bara att stämma Stockholms kommun, säger Ove Renqvist.

Målet i Patent- och marknadsdomstolen avgjordes till Ove Renqvists fördel på några punkter, och Stockholms kommun dömdes att betala 30 000 kr för intrånget. Men det tyckte Ove Renqvist var oskäligt lågt. Han överklagade och drev målet själv i Patent- och marknadsöverdomstolen. Med stöd av ersättningsnivåer i branschen krävde han en betydligt högre ersättning, och fick rätt. I juni 2022 fastställde domstolen ersättningen till 252 000 kronor.

- Ersättningen är rimlig och skälig sett mot att filmverken, som har ett stort kulturhistoriskt värde, legat på internet i 7 år och visats 10 000 gånger olovligen. Stockholms kommun har ifrågasatt såväl värdet på upphovsrätten som ett av filmverkens originalitet. Domen bekräftar praxis om skälig ersättning och visar på att Ove Renqvist har förberett sin sak och kämpat för sin upphovsrätt på ett föredömligt sätt, säger ALIS verksamhetschef Helen Asker, som också är sammankallande i priskommittén.

ALIS upphovsrättspris, ALIS-priset, delas i år ut för tjugoförsta gången. Beslut om pristagare tas, efter förslag från priskommittén, av ALIS styrelse. Även om ALIS enbart verkar på litteraturområdet omfattar ALIS upphovsrättspris alla kulturområden. Priset går till upphovspersoner eller andra som hävdar och kämpat för sin egen upphovsrätt, eller som gjort viktiga insatser för att stärka upphovsrätten. Prissumman är 25 000 kronor, och årets pris delas ut den 12 december.

Tidigare års pristagare är:

2021 – Mikael Olsson Petra Gipp

2020 – Jack Werner

2019 – Molly Sandén

2018 – Katrin Byréus

2017 – Margareta Eklöf

2016 – Frilans Riks

2015 – Union of Belarusian Writers

2014 – Cristina Gottfridsson

2013 – Ing-Mari Gustafsson, Paul Håkansson, Lars Melin, Björn Nilsson, Jan Trost och Olle Vejde

2012 – Stefan Lindgren

2011 – Astrid Lindgrens arvingar

2010 – Bob Hanson

2009 – Carina Rydberg och Dick Harrison

2008 – Ulrika Wallenström

2007 – Den danska organisationen Samrådet for ophavsret

2006 – Per & Astrid Björgell

2005 – Claes Eriksson och Vilgot Sjöman & Karin Lidén, SvD:s journalistklubb

2004 – Astrid Jägfeldt och Journalistklubben på Skånska Dagbladet

2003 – Mårten Blomqvist och Magnus Carlsson

2002 – Clas Thor, Mian Lodalen, Lennart Hellsing, Kerstin Hallert, CJ Charpentier och Hans Hederberg